

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio V. Quid dicat Ingenitum, seu Innascibile de formali ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

folius Patris, ut supra diximus, & ut negans quamlibet processionem à quolibet principio; ergo &c.

65. Probatur secundò ex D. Hilar. lib. 4. de Trinit. ubi de Filio. *Non Innascibilis*, inquit, *ne Patri adimat, quod Deus unus sit.* Et lib. 9. *Nativitas*, inquit, *non est consecuta, ut Innascibilis effecta sit.* Et Concil. Syrmicens. can. 26. anathematizat eum, qui *Innascibilem, & sine initio dicat Filium.* Idem habent Concil. Sardic. in profess. Fidei. & Toletan. 1. in assert. Fidei; ergo &c.

66. Obijcies 1. cum Arianis: Aut plures sunt Ingeniti; aut unus: Si primum; ergo plures sunt Dii: Si secundum; ergo Filius non est Ingenitus, sed solus Pater; consequenterque solus Pater est Deus; Filius autem est creatura. Respondeo non Filium, sed solum Patrem esse Ingenitum, prout Ingenitus idem est, atque à nullo procedens; esse tamen tres Ingenitos, prout Ingenitus idem est, atque increatus, sive non factus; ex quo non sequitur, neque esse tres Deos; neque Filium esse creaturam, ut patet ex supra dictis.

67. Obijcies 2. Genitum, & ingenitum differunt naturâ, nec sunt ejusdem substantiæ; sed Pater est Ingenitus; ergo etiam Filius; alioqui differrent naturâ, & substantiâ. Respondeo negando majorem, quæ absolute est falsa; licet quodam modo sit vera, si sermo sit de Genito, & Ingenito quoad proprietates personales, quæ quasi specificè distinguuntur, in quo sensu locutus est D. Nazian. orat. 35. ad object. 7. *Quid per Ingenitum*, inquit, *& Genitum intelligis? Si ipsam Ingeniti, & Geniti proprietatem, non idem sunt; sin autem ea, quibus hæc insunt, quid vetat, quominus idem sint?*

68. Dico 5. Spiritus Sanctus simpliciter loquendo non est Ingenitus. Ita D. Nazian. orat. 50. D. Basil. lib. 3. contr. Eunom. D. Ambr. in symbol. Apost. cap. 3. D. Isidor. lib. 7. Etymolog. cap. 3. §. 2. D. Ansel. in Monolog. cap. 54. & alii, quos citat & sequitur P. Ruiz d. 52. de Trinit. sect. 8. num. 7. Probatur primò ex Concil. Nicæn. in profess. fidei, dicente Spiritum Sanctum non Ingenitum, nec Genitum. Concil. Toletan. 11. & Concil. Syrmicens. can. 19. Si quis, ait, Spiritum sanctum Paraclitum dicens, Innascibilem Deum dicat, anathema sit. Et D. Hilar. lib. de Synodis. Impissimum est, inquit, Innascibilem Deum eum dici, qui ad consolationem nostram sit missus à Filio. Et D. Aug. serm. 38. de Tempore. Spiritus Sanctus, ait, nec Ingenitus, nec Genitus alicubi dicitur; ergo &c.

69. Probatur secundò ratione, quia hoc nomen Ingenitum, ut diximus, negat quamlibet processionem à quolibet principio; sed id solius Patris est proprium, ut diximus; nam Spiritus Sanctus est à Patre, & Filio; ergo &c.

70. Obijcies 1. D. Athan. dialog. 1. de Trinit. Spiritus Sanctus, inquit, non habet Patrem: ergo ipse est Ingenitus: Itaque ingenitum esse non est proprium Patris. Idem ferè dicunt D. Nazian. serm. de Epiphania. D. Epiphani. hæres. 76. D. Ambr. de Incarnatione cap. 9. ergo &c. Respondeo D. Athan. & alios Patres dicentes. Spiritum Sanctum esse Ingenitum, solum voluisse esse Increatum, sumptissimèque nomen Ingenitum, prout idem est, atque Increatum, sive non factum; non autem, prout idem est, atque à nullo procedens, in quo sensu solus Pater, & non Filius, neque Spiritus Sanctus dicitur Ingenitus.

71. Obijcies 2. Omne, quod est, aut est genitum, aut Ingenitum; sed Spiritus Sanctus non est genitus; ergo Ingenitus. Respondeo negando majorem; Tom. 1.

Ingenitum enim non accipitur quasi contradictorium geniti, ita ut sit idem, quod non genitum, sed accipitur prout negat plus, quam affirmat genitum, ut supra diximus; siquidem hoc affirmat solummodò generationem propriè dictam; Ingenitum autem accipitur prout negat quamlibet processionem, sicque solius Patris, & non Spiritus Sancti est proprium.

SECTIO V.

Quid dicat Ingenitum, seu Innascibile de formali; & quid de materiali?

PRIMA sententia quorundam Antiquorum asserit, Ingenitum, sive Innascibile dicere de formali relationem positivam, quæ sit opposita relationi geniti; sicut inæquale, & dissimile dicunt positivæ relationes oppositæ æqualitati, & similitudini. Rejicitur primò cum D. Bonav. in 1. dist. 28. q. 1. & aliis communiter; quia sequeretur esse in Deo quinque Relationes; siquidem præter quatuor supra assignatas additur Relatio Innascibilitatis. Secundò, quia admissa Relatione Innascibilitatis, debet admitti quarta Persona, quam correlativè respiciat; sicut enim Pater non eandem Personam respicit Relatione Spiratoris, quam respicit Relatione Patris; ita etiam distinctam Personam deberet respicere ut est Innascibilis relatione Innascibilitatis, si hæc foret realis, & positiva.

Tertiò, quia Relatio hæc Ingeniti, prout opponitur cuilibet processionem passivæ, (qualiter esset propria Patris) deberet habere pro termino Ingenitorem prout opponitur cuilibet productioni activæ; sed Ingenitor prout sic non est quid reale, sed merum figmentum, ad quod non potest terminari relatio aliqua realis, & positiva; ergo &c. Dicent Ingenitorem prout terminat Relationem Ingeniti, esse Filium, & Spiritum Sanctum non producentes Patrem. Sed contra, quia Filius, & Spiritus Sanctus non respiciunt realiter Patrem, nisi ut producti ab illo; quod autem illum non producant, non est aliquis respectus realis, sed mera negatio; alioqui deberet admitti sexta alia relatio realis communis Filio, & Spiritui Sancto, prout est Ingenitor Patris Ingeniti.

Secunda sententia docet Ingenitum, sive Innascibile dicere de formali quid positivum, quod positivum explicat per universalem authoritatem, seu prinitatem in originando, quam Pater habet supra cæteras Personas: aut per fontalem plenitudinem divinæ secunditatis. Rejicitur, quia sequeretur, Innascibilitatem formaliter comprehendere simul Paternitatem, & Spirationem activam; siquidem prima Persona per illas constituitur formaliter principium universale, & fontalis origo cujuslibet Personæ; sed hoc non est dicendum: tum quia Innascibilitas est Notio distincta à Paternitate, & aliis Relationibus, ut diximus: tum etiam, quia Paternitas, & Spiratio activa non debent constare in unam Relationem, cum sint Relationes, & Notiones distinctæ; ergo &c.

Tertia sententia, quam sequimur, asserit, Ingenitum, seu Innascibile dicere de formali solam negationem. Ita D. Thom. 1. p. q. 33. art. 4. ad 1. & q. 40. art. 3. ad 3. & in 1. dist. 28. q. 1. art. 1. & 2. Alexand. 1. p. q. 60. memb. 2. Albert. 1. p. q. 39. memb. 1. & 2.

1. & 2. art. 1. D. Bonav. in 1. dist. 26. art. unico q. 4. & dist. 28. art. unico. q. 1. & 2. Magist. in 1. dist. 28. & ibid. Richard. art. 2. q. 1. & 2. Durand. q. 1. a. 1. Scot. q. 2. Gabr. q. 1. Argent. q. 1. art. 1. Aureol. art. 1. Capreol. q. 1. Carthus. q. 1. Major. q. unica. Henricus 2. p. art. 55. q. 5. ad 4. & 5. & alii, quos citat, & sequitur P. Ruiz. d. 53. de Trinit. sect. 2. n. 8. tenent etiam P. Soar. lib. 8. de Trinit. cap. 2. num. 6. P. Vafq. 1. p. d. 140. cap. 3. n. 11. P. Valent. 1. p. q. sua. 6. punct. 4. P. Arrub. d. 121. cap. 3. n. 14. P. Tanner. d. 4. q. 4. dub. 1. n. 10. P. Preposit. 1. p. q. 33. art. 4. n. 19. P. Molin. 1. p. q. 33. art. 4. P. Alarcon. tr. 5. d. 7. cap. 1. n. 9. P. Compton. tom. 1. d. 63. sect. 2. n. 4. P. Granad. 1. p. tract. 7. d. 2. n. 5. P. Amicus d. 25. d. 51. P. Martin. d. 28. sect. 2. n. 12. P. Rhodex d. 6. q. 3. sect. 1. & alii.

76. Probatur primò autoritate Patrum, qui *Ingenitum*, sive Innascibile per negationem explicant, tanquam per rationem formalem, sic explicant D. Nazian. orat. 32. & 35. D. Athan. Dialog. 2. de Trinit. contr. Anomaum. D. Basil. lib. 1. contr. Eunom. & lib. 2. & 3. sect. 2. D. Epiphan. hares. 76. D. Cyril. Alex. lib. 1. Thesaur. cap. 2. & 3. & sepè alibi. D. Damascen. lib. 2. de fide. & D. Aug. lib. 5. de Trinit. cap. 3. 5. & 6. ibi: Cùm verò *Ingenitus* dicitur Pater, non quid sit, sed quid ton sit, dicitur. Idem habet Concil. Toleran. 11. in profess. fidei: Patrem, ait, non genitum, non creatum, sed *Ingenitum* profitemur, ipse enim à nullo originem ducit; ergo &c.

77. Probatur secundò rationibus: Prima ratio est, quia nihil positivum potest assignari, quod sit ratio formalis *Ingeniti*, seu Innascibilis, ut patet ex impugnatione aliarum Sententiarum; ergo &c.

78. Secunda ratio est, quia nominibus Dei nihil positivum significatur, nisi substantia, aut relatio; sed nomen *Ingenitum*, prout est proprium Patris non significat substantiam; alioqui aliqua substantia esset propria solius Patris, quæ non esset communis Filio, & Spiritui Sancto: non significat relationem: aut enim hæc esset distincta à quatuor assignatis, quod implicat, ut supra diximus: aut esset ipsa Paternitas sola; aut Paternitas ipsa simul cum inspiratione activa, quod etiam implicat; siquidem cùm Innascibilitas sit diversa Notio ab illis, etiam diversum debet habere significatum formale; ergo &c.

79. Tertia ratio est, quia in eo distinguitur nomen negativum à positivo, quod illud dicit formaliter negationem, & non ita positivum; sed *Ingenitum* sive Innascibile est nomen negativum; siquidem particula *in* denotat carentiam nascibilitatis, cui opponitur Innascibile; ergo &c. Confirmatur, quia Innascibilitas, & nascibilitas opponuntur contradictoriè; sed nascibilitas importat aliquid positivum, ut patet; ergo Innascibilitas importabit quid negativum.

80. Argues 1. ex D. Aug. lib 5. de Trinit. cap. 7. ibi. Non ergo, inquit, receditur à relativo prædicamento, cùm *Ingenitus* dicitur; ergo ex mente D. Aug. *Ingenitum* dicit positivum relationis. Respondeo primò sensum D. Aug. esse, cùm dicimus *Ingenitum*, non recedi à prædicamento Relationis, aut negando, aut affirmando; dicendo enim *genitum* relationem affirmamus; dicendo autem *Ingenitum*, relationem negamus. Respondeo secundò D. Aug. loqui de significato materiali *Ingeniti*, quod est Paternitas, ratione cuius Pater est *Ingenitus* radicaliter.

81. Argues 2. Ita se habet Paternitas, & Innascibilitas in Patre, sicut se habet Filiatio, & nascibilitas in Filio; sed hæc important rationem positivam in

Filio; ergo etiam illæ in Patre. Respondeo negando majorem: Filiatio enim, & nascibilitas in Filio important rationem positivam, quia sunt ipsamet relatio Filii, quæ est positiva: at verò Paternitas, & Innascibilitas, cùm sint diversæ Notiones in Patre, diversum habent significatum formale; sicque illa positivum, hæc autem negativum habet significatum formale.

Argues 3. Innascibilitas dicit dignitatem primæ Personæ, cùm sit illius Notio, ut supra diximus, ad quod requiritur, quod dicat dignitatem personæ; sed dignitas est aliquid positivum; ergo &c. Respondeo primò, dignitatem aliquando dicere aliquid positivum, aliquando solum negativum, & ita dicit Innascibilitas, quæ licet solum negationem dicat, adhuc est dignitas, & perfectio Personæ; siquidem non esse ab alio ullo modo, etiam sistendo in ipsa negatione, dignitas & perfectio est, ut supra diximus d. 5. n. 283.

Respondeo secundò, Innascibilitatem dicere dignitatem materialiter, & secundariò; sic enim dicit Paternitatem: non autem formaliter, & primariò; sic enim dicit negationem. Respondeo tertio, Innascibilitatem dicere dignitatem suppositivè; non autem significativè: aliquando enim aliud est, quod significatur formaliter; & aliud, pro quo supponitur: unde potest negatio significari formaliter, & tamen supponere pro positivo: sic enim quando dividimus animal in rationale, & irrationale, irrationale formaliter importat negationem; supponit tamen pro differentia positiva.

Argues 4. Esse à se, esse *Infinum*, & esse *Immensum* dicit de formali aliquid positivum; ergo etiam sic dicit esse Innascibile. Respondeo primò esse à se dicere quid positivum, quia non est nomen negativum, sicut est Innascibile: si tamen explicetur per hoc, quod est non esse ab alio, tunc significatur ut formaliter negativum, licet supponat pro positivo. De Infinitate, & Immenitate eodem modo philosophantur plures, atque de Innascibilitate. Neque obstat, quod Infinitas, & Immenitas sint Attributa positiva; hoc enim verum est sumptà Infinitate, & Immenitate pro materiali, pro quo supponunt, non autem pro formali.

Respondeo secundò negando consequentiam; diversa ratio est, quia *Infinum*, & *Immensum* importat negationem negationis, quod æquipollent affirmationi, ideoque dicit positivum; nam esse finitum (idemque dicendum de Immenitate) dicit negationem ulterioris tendentiæ; ergo Infinitum ex opposito dicit formaliter ulteriorem, & ulteriorem tendentiam perfectionis sine termino: at verò *Innascibilitas* dicit simplicem negationem, quia opponitur profectioni, quæ est aliquid positivum per eam negatum, sicque solum importat negationem de formali. Idem dicendum de *Incorporeo*, quod dicit formaliter simplicem negationem corporis: & de *Indivisibili*, quod dicit formaliter negationem divisibilitatis positivæ.

Instabis: Innascibilitas, sive non esse ab alio simpliciter, idem est, atque esse à se simpliciter; sed esse à se dicit quid positivum; ergo etiam sic dicit non esse ab alio, sive esse Innascibile. Respondeo distinguendo majorem: idem est, atque esse à se secundum significatum materiale; concedo majorem: secundum formale; nego majorem: sic enim Innascibile dicit quid positivum, & esse à se dicit positivum.

Argues 5. *Ingenitum*, sive *Innascibilitas* dicitur à multis Patribus modus substantiæ, sive existendi, sive

sive modus, quo Deus est, ut patet ex D. Justin. in exposit. fidei, ibi: Si verò, inquit, *Ingeniti* vocabulum consideres, substantia modum significare id invenies. Idem habent D. Basil. lib. 3. contr. Eunom. sect. 2. D. Greg. Nyssen. lib. ad Ablabium. D. Cyril. lib. 1. thesaur. cap. 3. & D. Damascen. lib. 1. fidei cap. 9. sed modus substantiæ, aut existentia realis, non potest non esse realis, & positivus; ergo &c.

88. Respondeo primò, nomina multoties supponi, non pro suo significato formali negativo, sed pro materiali fundamento, à quo procedit negatio: sic densiores nubes appellantur tenebræ; & sic citati Patres *Ingenitum*, sive Innascibilitatem supposuerunt pro illius significato materiali, nempe pro Paternitate, quæ est realis, & positiva. Secundò vocabulum *modus* accipi ibi à Patribus analogicè, prout dicitur de modo positivo, & negativo, ut expressit D. Basil. lib. 5. contr. Eunom. & D. Cyril. loco cit. ibi: Non est, inquit, *Ingenitum substantia*, sed *substantiam*, de qua dicitur, non esse tali modo, significat.

89. Argues 6. Sancti Patres aliquando nomine *Ingeniti*, & Innascibilitatis intelligunt realem proprietatem, ut intellexerunt D. Nazianz. D. Athan. D. Damascen. D. Cyril. & alii apud P. Ruiz cit. ergo &c. Respondeo hos, & similes Patres supposuisse *Ingenitum*, & Innascibile pro suo significato materiali; non autem pro formali, quod dicunt, esse quid negativum, ut patet ex supra dictis.

90. Argues 7. Quidquid Deo convenit, aut est ad se ipsum, aut ad aliquid; sed esse *Ingenitum* non est ad se ipsum esse, ut ait D. Aug. lib. 5. de Trinit. cap. 7. ibi: Cum dicitur *Ingenitus*, non ad se ipsum dicitur; ergo est ad aliquid; consequenterque relativum, & positivum. Respondeo D. August. cit. cap. 6. dixisse *Ingenitum* dicere formaliter negationem, ut diximus num. 76. quod hic non negat, licet dicat *Ingenitum* esse ad aliquid; aut enim loquitur de *Ingenito*, sive Innascibili sumpto pro materiali; aut si pro formali, loquitur reductivè, quatenus omnis negatio ex communi Philosophorum reducitur ad prædicamentum, in quo ponitur fundamentum in quo fundatur, & affirmatio, quam excludit.

91. Argues 8. Omnis proprietas ponit aliquid in eo, cuius est proprietas; sed *Ingenitum*, sive Innascibile est proprietas Patris, ut supra diximus; ergo aliquid positivum ponit in Patre. Respondeo primò distinguendo majorem: ponit aliquid, sive positivum, sive negativum; concedo majorem: semper positivum; nego majorem: si enim proprietas est positiva, ponit aliquid positivum: si autem negativa, ponit aliquid negativum, ut ponit non lapis in homine, & sic ponit *Ingenitum* in Patre.

92. Respondeo secundò data majori, & minori, distinguendo consequens: aliquid positivum ponit in Patre ratione sui significati materialis; concedo consequentiam: sic enim ponit Paternitatem, quæ est positiva, & realis: ratione sui significati formalis; nego consequentiam: sic enim solam dicit negationem, ut diximus.

93. Argues 9. Si *Ingenitum* solam dicit negationem, sequeretur chymæram esse ingenitam; siquidem à nullo principio potest procedere; consequenterque esse *Ingenitum* non erit proprium solius Patris; sed hoc non est dicendum; ergo neque illud, ex quo sequitur. Respondeo primò negando sequelam; neque enim *Ingenitum* dicit meram negationem, sicut dicit chymæra, sed connotat apti-

Tom. 1.

tudinem procedendi à principio secundum communem rationem Personæ Divinæ, ideoque est privatio, ut infra dicemus; juxta quam proprietatem repugnat chymæra dici *Ingenitam*.

Respondeo secundò negando sequelam quoad ultimam partem; *Ingenitum* enim ex opposita omnino ratione convenit Eterno Patri, & Chymæra, sive impossibilibus; nam chymæra, sive impossibilibus convenit ob summam eorum imperfectionem; cum enim sint essentialiter non entia, non possunt esse capacia alicujus perfectionis, nec quidem per passivam productionem, & communicationem, sicq; dicuntur *Ingenita*, sive non posse procedere ab alio ob suam summam imperfectionem: at verò Pater Eternus dicitur *Ingenitus* ob suam summam perfectionem; cum enim quidditative sit ens à se, & per omnimodam improductionem, & incommunicationem habeat omnia à se, non est capax ullius productionis, aut communicationis ab alio. Unde Pater Eternus dicitur *Ingenitus* ratione fundamenti positivi essentialiter includentis omnem perfectionem à se: impossibilia autem ratione fundamenti negativi essentialiter excludentis omnem capacitatem participandi ullam perfectionem, etiam per communicationem ab alio.

SECTIO VI.

Quid sit hoc formale, quod dicitur *Ingenitum*: & in quo fundetur?

DIFFICULTAS I. Utrum *Ingenitum*, sive Innascibilitas in Patre sit mera negatio; an privatio, saltem minus propria? Hoc secundum. Ita P. Soar. lib. 8. de Trinit.

cap. 2. n. 7. P. Ruiz d. 53. de Trinit. sect. 3. num. 4. P. Amicus d. 25. n. 65. P. Tanner. d. 4. q. 4. dub. 1. n. 10. & alii supra citati. Probatur primò, quia est negatio in subiecto apto, saltem genericè ad habendam formam; siquidem cum aliæ Personæ Divinæ producantur, licet productio repugnet tali Personæ in individuo, ut ita dicam, nempe Patri, debetur tamen Filio, & Spiritui Sancto, qui sunt Personæ ejusdem ordinis cum Patre; sicque convenit Patri saltem genericè ratione aliarum Personarum; sed hoc satis est ad rationem privationis, saltem minus propriæ, ut patet in carentia visionis, quæ reperitur in talpa, & dicitur prout sic privatio, licet non sit carentia formæ in subiecto apto in individuo, sed solum in specie, aut in genere, quatenus animalia ejusdem generis cum illâ visionem postulant; ego &c.

Probatur secundò, quia si *Ingenitum* diceret de formali puram negationem, non foret proprium solius Patris; siquidem chymæra, & alia figmenta impossibilia dicuntur simpliciter ingenita, & innascibilia, quia à nullo possunt produci; sed *Ingenitum* est proprium solius Eterni Patris; ergo debet sumi prout dicit privationem, & non meram negationem. Confirmatur primò ex D. Nazianz. orat. 35. ibi: *Ingenitum*, inquit, & *genitum* inter se opponuntur, ut habitus, & privatio. Secundò, quia nisi Filius, & Spiritus Sanctus haberent eam formam, seu habitum, quem formaliter excludit *Ingenitum* ut privatio, sequeretur *Ingenitum* non esse Notionem, neque proprietatem distinguentem Patrem ab illis; cum tamen Pater idèd dicatur *Ingenitus*, ut denotetur, ejus Personæ repugnare pro-

V v v 2

pro-